Lisa 4. Kaasamistabel: Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni määruse ettepaneku kohta, mis käsitleb elektriarvete tulevikukindlust, süsteemikulude vähendamist ning elektrifitseerimise ja digitaliseerimise edendamist Euroopa Liidus

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar
Tensor Aurora (Tensor Estate)	Toetab kulupõhist eritariifi energiamahukatele tarbijatele ja andmekeskustele, kui see põhineb tegelikul tarbimisprofiilil ja mõjul võrgukuludele. Soovib, et asukohasignaal rakenduks eelkõige liitumisel, säiliks võimsuspõhine tariif ning ajapõhised komponendid oleksid vajaduspõhised. Soovib piirata komisjoni delegeeritud volitust ning kasutada liitumisjärjekorras objektiivseid kriteeriume, mitte sektorite automaatset eelistamist. Toetab art 18c säilitamist ja elektrifitseerimist soodustavaid maksusoodustusi.	**Osaliselt arvestatud.** Seisukohas 5.1 on arvestatud põhimõttega, et eritariif peab põhinema kasutaja tegelikul tarbimisprofiilil ja mõjul võrgukuludele ning ei tohi põhjustada põhjendamatut kulude ülekandmist teistele kasutajatele. Samuti on 5.2-s arvestatud ettepanekuga piirata komisjoni delegeeritud volitust ning 5.6-ga säilitatakse riigi otsustusruum liitumiste prioriseerimisel. Ei ole arvestatud Tensor Estate'i sooviga säilitada art 18c – Eesti soovib selle määrusest eemaldada. Samuti ei ole Eesti seisukohas eraldi fikseeritud nõuet, et asukohasignaal peaks tulema üksnes liitumistasust või et Eleringi praegune võimsuspõhine pakett peab säilima.
Eesti Energia	Soovib selgemalt eristada võrgutasu kujundamist ja võrguettevõtja kulude rahastamist ning tootjate, tarbijate ja salvestuse käsitlust. Toetab TOTEX-/elutsüklipõhist lähenemist. Asukoha- ja ajapõhiseid tariifikomponente tuleks kasutada vajaduspõhiselt. Salvestuse puhul tuleb vältida topeltvõrgutasu, sh võimaldada netokogusel põhinevat arvestust. ACERi võrdlusanalüüs peaks olema suunav ning lõplik otsustusruum jääma riigile ja regulaatorile.	**Osaliselt arvestatud.** Seisukohtades 5.1 ja 5.3 on kajastatud regulaatori paindlikkus, kulupõhisus, erinevate võrgukasutajate objektiivselt erinev kohtlemine, tehnoloogianeutraalsus ning salvestuse tegeliku võrgumõju arvestamine. Samuti toetab Eesti proportsionaalset võrdlus- ja aruandlusraamistikku. Täielikult ei ole üle võetud Eesti Energia konkreetset ettepanekut salvestuse netokogusel

		põhineva arvestuse kohta ega mitmeid detailseid tariifimetoodika ja tulude tasaarvestamise ettepanekuid.
Viru Keemia Grupp (VKG)	Toetab energiamahuka tööstuse madalamaid kulupõhiseid võrgutariife ning soovib vältida sektoripõhist kitsendamist – määrav peaks olema tegelik tarbimisprofiil ja mõju võrgukuludele. Soovib võimalikult ühtset ELi raamistikku ning on juhtinud tähelepanu elektri-, gaasi-, ETSi ja muude energiakulude koosmõjule tööstuse konkurentsivõimele.	**Osaliselt arvestatud.** Seisukoht 5.1 lähtub otseselt põhimõttest, et erinev tariif võib olla põhjendatud kasutaja tarbimisprofiili ja tegeliku võrgukulu alusel ning ühelegi sektorile ei anta automaatset soodustust. See vastab VKG põhihuvile. Samuti vähendab art 18c eemaldamise ettepanek VKG tõstatatud riski, et määrusega lisanduksid uued maksukohustused. Ei ole eraldi üle võetud VKG ettepanekuid ELi-ülese detailsema harmoniseerimise, keskkonnamõju kriteeriumide ega laiemate tööstuspoliitiliste toetusinstrumentide kohta.
Energiapartner	Soovib vältida energiasalvestuse topeltvõrgutasu. Salvestatud ja hiljem võrku tagastatud energia puhul peaks olema võimalik kasutada saldeerimist või muud topelttasu vältivat mehhanismi sõltumata valitud võrgupaketist.	**Osaliselt arvestatud.** Seisukoht 5.3 tunnustab selgelt salvestuse eripära ning näeb ette, et tariifikäsitlus peab lähtuma salvestuse tegelikust mõjust võrgu kuludele ja kasule ning regulaatoril peab olema võimalik tariifi diferentseerida. Samas ei ole Eesti seisukohas võetud üle konkreetset netoarvestuse või saldeerimise nõuet ega sõnaselgelt sätestatud topeltvõrgutasu keeldu sõltumata võrgupaketist.
Elektrilevi	Rõhutab kulupõhisust, võrgu investeerimisvõime säilitamist,	**Suures osas arvestatud.** Seisukoht 5.1

	põhjendatud tootlust ning investeeringute kogu elutsükli kulude arvestamist. Paindlikkus-, nuti- ja digilahendusi tuleb hinnata tehnoloogianeutraalselt ning need ei tohi asendada vajalikke füüsilisi võrguinvesteeringuid. Aruandlus ja võrdlusanalüüs peavad olema proportsionaalsed. Liitumiste prioriseerimisel tuleb säilitada regulaatori ja liikmesriigi otsustusruum.	nõuab tariifimuudatuste mõju hindamist muu hulgas võrgu investeerimisvõimele ning jätab regulaatorile ulatusliku metoodilise paindlikkuse. Seisukoht 5.3 kajastab otseselt Elektrilevi põhisõnumeid: tehnoloogianeutraalsus, kulutõhusus, vajalike füüsiliste võrguinvesteeringute mitte edasilükkamine ning proportsionaalne ja dubleerimist vältiv aruandlus. Seisukoht 5.6 säilitab riigi otsustusruumi liitumiste prioriseerimisel. Kõiki Elektrilevi detailseid ettepanekuid, näiteks eritariifidest tekkivate katmata kulude või toetustega rajatud vara tulevaste kulude käsitlemist, ei ole eraldi seisukohana kajastatud.
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL)	Toetab andmekeskuste kulupõhist erikorda, kui kriteeriumid on läbipaistvad, mõõdetavad, tehnoloogianeutraalsed ja konkurentsi mittemoonutavad. Toetab vabatahtlikke paindlikke liitumisi, asukohasignaali eelkõige liitumistasu kaudu ning komisjoni delegeeritud volituse piiramist. Liitumisjärjekorras tuleks kasutada objektiivseid kriteeriume. Toetab art 18c säilitamist ja elektrifitseerimist soodustavaid maksusoodustusi.	**Osaliselt arvestatud.** Seisukoht 5.1 kajastab ITLi põhisoovi, et eritariif oleks kulupõhine ja seotud tegeliku tarbimisprofiiliga, mitte automaatselt konkreetse sektoriga. Seisukoht 5.2 vastab otseselt ITLi soovile piirata komisjoni delegeeritud volitust ning 5.6 jätab liitumiste prioriseerimise liikmesriigi otsustada. Ei ole arvestatud ITLi sooviga säilitada art 18c – Eesti soovib selle määrusest eemaldada. Samuti ei ole Eesti seisukohas eraldi ette nähtud andmekeskuste või muu kriitilise digitaristu eristaatust.

Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit (EETEL)	Soovib, et võrgu ehitamise, hoolduse, käitamise ja rikete kõrvaldamise kulutõhususe hindamisel kasutataks toimiva konkurentsituru korral üldjuhul konkurentsipõhist hanget. Võrguettevõtja oma ressursi kasutamine peaks olema objektiivselt põhjendatud ning regulaatoril peaks olema võimalik võrrelda selle maksumust turult hangitavate teenustega.	**Pigem mitte arvestatud.** Seisukohtades 5.1 ja 5.3 sisaldub üldine kulutõhususe põhimõte, kuid EETELi konkreetset ettepanekut konkurentsipõhise hankimise, võrguettevõtja oma ressursi kasutamise põhjendamise ja turuhinnaga võrdlemise kohta Eesti seisukohtades ei ole.
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Toetas võrgukulude vähendamise ja elektrifitseerimise eesmärki, kuid rõhutas, et tariifimuudatused ei tohiks kahjustada väiketarbijaid ega põhjustada põhjendamatut kulude ümberjaotumist suurtarbijatelt väiketarbijatele. Pidas oluliseks liikmesriikide eripärasid arvestavat paindlikkust. Nägi potentsiaali võimsus- ja ajapõhistes hinnasignaalides ning võrgu tõhusamas kasutamises, kuid oli ettevaatlik asukohapõhise hinnastamise suhtes. Toetas üldiselt digitaliseerimist, nutiarvesteid ja paindlikumat liitumiste korraldust, juhtides tähelepanu võimalikele täiendavatele IT- ja andmevahetuskuludele.	**Arvestatud.** Seisukoht 5.1 jätab regulaatorile võimaluse arvestada Eesti elektrisüsteemi ja võrgukasutajate eripärasid ning nõuab tariifimuudatuste tervikmõju hindamist kodutarbijatele, ettevõtjatele, elektrifitseerimisele ja võrgu investeerimisvõimele. 5.3 toetab nuti- ja digilahendusi üksnes kulutõhususe põhimõttel ning nõuab olemasolevate süsteemide arvestamist. 5.6 säilitab liikmesriigi otsustusruumi liitumiste prioriseerimisel.
Rahandusministeerium	Ei toetanud maksuküsimuste reguleerimist artiklis 18c. Rõhutas, et energiamaksustamise küsimused tuleb otsustada maksustamisele kohasel ELi õiguslikul alusel ja ühehäälselt ning säilitada liikmesriigi otsustusõigus aktsiisipoliitika üle. Juhtis tähelepanu ka uute nõuete võimalikule haldus- ja aruandluskoormusele ning riigieelarvest võrgukulude katmise mõjule.	**Arvestatud.** Seisukoht 5.5 lähtub otseselt RaMi põhiseisukohast: Eesti ei toeta elektri maksustamise reguleerimist selles määruses ning teeb ettepaneku artikkel 18c eemaldada. Samuti toetavad 5.1 ja 5.3 RaMi tõstatatud proportsionaalsuse ja halduskoormuse vähendamise põhimõtet.
Konkurentsiamet	Rõhutas võrgutasude ja aruandlusnõuete proportsionaalsust ning	**Suures osas arvestatud.** Seisukoht 5.1

	vajadust arvestada erineva suuruse ja tegevustingimustega võrguettevõtjate eripärasid. Väiksematele jaotusvõrguettevõtjatele tuleks vajadusel rakendada lihtsustatud nõudeid. Võrdlusanalüüs peab arvestama võrreldavaid tegevustingimusi ega tohiks asendada riikliku regulaatori hinnangut.	jätab regulaatorile võimaluse eristada põhi- ja jaotusvõrke ning erineva suurusega võrguettevõtjaid. Seisukoht 5.3 nõuab, et tõhususnäitajad ja aruandlus arvestaksid võrgu suurust, ülesehitust, kliendistruktuuri ja muid erisusi ning oleksid proportsionaalsed. Kõiki Konkurentsiameti konkreetseid ettepanekuid väikeste võrguettevõtjate erandite kohta ei ole eraldi seisukohana fikseeritud.
Justiits- ja Digiministeerium	Isikuandmete kaitse vaatest paluti lähtud EDPSi arvamusest, mis võrgutasude määruse muudatuse kontekstis koostati: https://www.edps.europa.eu/system/files/2026-09/26-09-09_opinion_future_proofing_electricity_bills_in_the_union_en.pdf	**Arvestatud**. Vastavalt sisendile koostatud seisukoht 5.7.